

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:	
-----	100 L.
-----	50 L.
-----	30 L.
-----	2 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

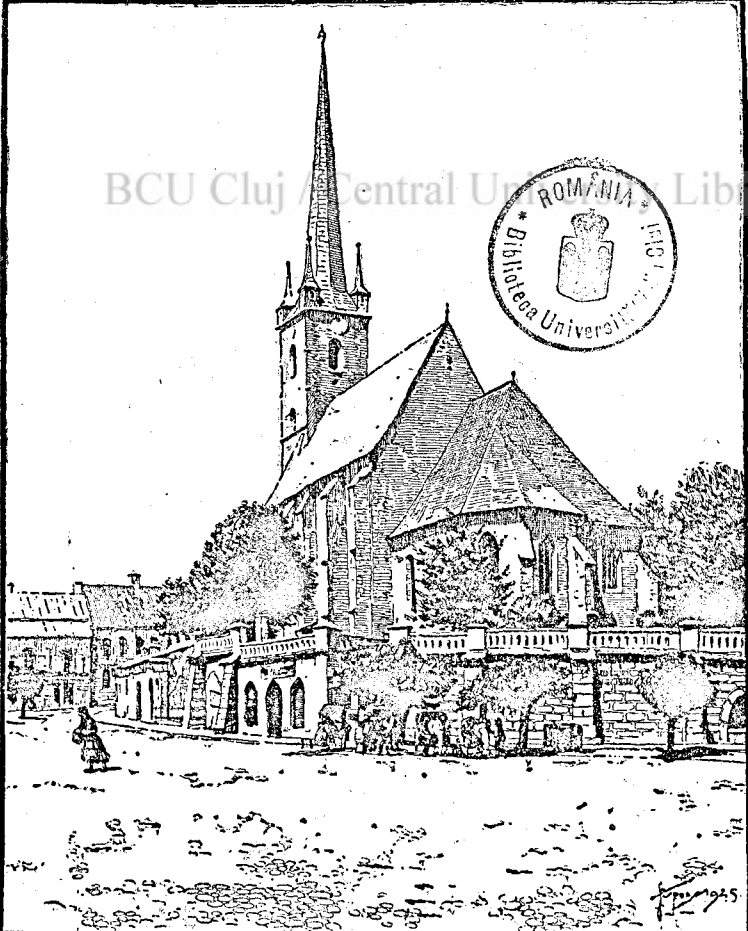
A dési magyarság ünnepe.

szokta, természetesnek tartják minden olvasónk, hogy hasábjain nemcsak az er-

jellegű, amely ennek az egységnek a felmutatója.
A dési magyarságnak december

magyar központ Dész, ez a 12 ezer lakóju, festői fekvésű kis város, a maga 8 ezer főnyi magyarságával.

magyarság egészségátkaozó események emlékeztünk meg, azokról is, amelyek sorban egyik másik magyar fele nézve bírnak nagyobb jelentőségű programmunka az eszmények bemutatása és szellemi felekezetekön túl az erdélyi magyarságot elváratlanul összekapcsolja. Ennek a programnak a szolgálata ennél könnyebb, magyar felekezet vezető emberei lapunk hasábjain nem kint az életben a legbékésebb munkálkodásban meg egymás melletti örömeiben egymásalmában testvéri vesznek részt, szomorkodnak és ünnepelnek. S mi

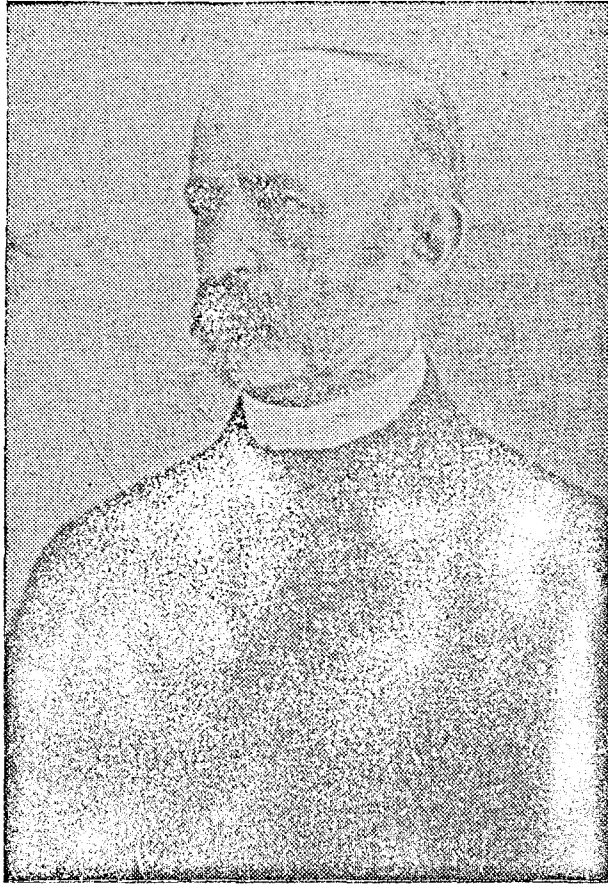
A dési református templom.

ki örömmel emlékeztünk minden olyan eseményről, az országos vagy helyi

6-án volt ilyen ünnepnapja. A gyönyörű Szamosvölgyben Kolozsvártól Szatmárig a legjelentősebb

magyar központ Dész, ez a 12 ezer lakóju, festői fekvésű kis város, a maga 8 ezer főnyi magyarságával. A két Szamos egyesülésénél, a balparton egy völgy nyílásban, felerészben három hegy oldalra épülve fekszik. Földrajzi helyzeténél fogva a népek és hadseregek országútja mellett épült s azért húzódott be abba a völgytorokba, melyet háromfelől hegyek, egyfelől pedig az egyesült Szamos védelmeznek. — Akár Kolozsvár, akár Szatmár felől jövet, oly váratlanul bukkan fel a környező hegyek mögül és oly hirtelen eltűnik ismét, hogy a vasuton mellette elhaladó utasok emlékeztében képéből nem marad más, mint a város közepén, az egész város felett kiemelkedő évszázados régi templom csodálatosan karcsu tornyával, melynek teteje messzi csillan, harangszava mértföldnyi tá-

volságra szerte zeng. A benne megforduló idegent nemcsak szép fekvése, hanem nagy forgalma,

Váshelyi Boldizsár esperes.

rendezett utcái és ragyogó utcai világítása is meglepi.

A városnak legszebb ékessége az a hagyományos, békés, testvéri együttérzés, mely lakóit felekezeti és nemzeti különbség nélkül jó és balsorsban összekapcsolja.

Ennek a testvéri érzésnek kővévált szimboluma a város piacán fekvő, a XIV. század közepe táján épült gyönyörű goth stílusú református temploma. A lapályon fekvő főtér nyugati oldalán egy domb emelkedik, oly váratlanul és oly szabályosan, mintha emberkéz hánytá volna föl. Ezen a dombon fekszik ma szép kőkerítéssel, régebben várszerű erődítménytől övezetten a templom, oly merészen, hogy nemcsak hetven méternél magasabb karcsu tornya, de templom hajója is az egész város felett úgy kiemelkedik, hogy a város minden részéből egyformán látható.

Az elviharzott öt évszázad alatt a várossal együtt sok változáson és vesze-

delmen ment keresztül a templom. Már 1504-ben megújítják. 1642. július 25-én villámcsapás éri, melynek következtében a templom és torony kőboltozata be szakadt, csak a sekrestye felőli boltozat maradt épen. Bár a helyreállítás költségeihez a városban gyakran és szívesen időző I. Rákóczy György fejedelem is hozzájárult, mégis a kőboltozat helyett csak famennyezettel látták el a templomot. 1697. március 12-én gondatlanságból támadó tűz emészti meg a templom éghető részét a körülötte levő épületekkel együtt. A helyreállítási munkálatokat még jóformán be sem végezték, 1706. február havában az átvonuló labanc hadak dühe áldozatává lett. A kurucvilág sok nyomorusága között kijavitása olyan lassan halad, hogy a mennyezetét csak 1726-ban csináltatják meg, akkor is csak ideiglenesen. Ötven esztendő múlva, amikor a templom berendezését kicserélik, valamint kisebb romlásait reperálják, látják el azzal a végleges, a csillagos eget ábrázoló, középen az egyház jelvényével díszített mennyezetrel, mely mai napig is meg van.

A templom külsejének megkapó szép-

ségéről minden szónál szebben beszél Szopos Sándor művészi rajza, mely mellékelten közlünk, s mely a templom mai állapotában mutatja be.

Az egész templom merészen, égre törő falaival, karcsu, ma a tornyával olyan, mint egy kőből vált imádság. Különösen csillagosnyári estéken, amikor elmosódott vonalai az égre rajzolódnak, gyönyörű látványt nyújt, hogy is, aki évek során keresztül nap után láthatja, nem tud betéte szemlélésével. E templom harangjai öt évszázad óta zugnak vé a város felett, békében imára, szedelem idején menekülésre való védekezésre hívja fel lakóit; in adtak jelt reggeli kapunyitásra vagy esti zárásra.

A templom e jelentősége és szíven a mai időkig megmaradt. Torony órája az időt, harangnak félrevert zengése a veszet met ma is épen úgy jelzik a minden lakójának, mint az évszázadokon keresztül. E nemcsak a virágzó református egyház tagjai, hanem a város minden lakója becéző, büszke szíttel veszi körül a templom, mely nemcsak külső formájával szépségével, hanem belső be rendezésének áhitatot keltő harangniájával ma Erdély egyik legszebb temploma.

Ez a magyarázata annak, hogy 1916-ban az egész város lakosága megindult lélekkel nézte, ként dobják alá a magasból darabokra tört két kisebb harangot, hogy elvigyék hadicélnak. Azóta egyedül, árván bugott a városon, a Szamosvölgyön. I. Rákóczy Györgytől adományozott s azóta többször átöntött öreg harang. És ez a magyarázata annak, hogy a város lakója örömmel vett részt december 6-án azon az ünnepségen, melynek keretében összesen 11 mázsa súlyú harangot felszentelték. Dacára csikorgó hidegnek, zsufolásig tartott templomban végezte a Nagy Károly püspök helye

telés szertartását Vásárhelyi kolozsvári esperes. A harang-
elő istentiszteleten úgy a ható-
mint a többi felekezetek
seltették magukat. Minden
a meghatottság öröme ült,
9 év után újból három
zenéje szólott a tiszta téli
a város felett, fel az Isten-
k, rónusáig és le az emberek
gyg.
református egyház vezető-
mely gyönyörű templomát,
féltett kincsét gondolja, a
gyobb körültekintéssel vigyá-
arra, hogy az új harangok
ak legyenek az ősi templom-
és négy napig tartó ünnep-
tán adta át őket rendelteté-
k.
ünnepegeknek különös ér-
sége és egyuttal megható
sége adott az a körülmény,
az egyházközség határozatá-
nagyobbik harang *Vásárhelyi*
zsár, jelenleg kolozsvári tisz-
eli esperes nevével nevez-
el, ki csaknem negyedszáz-
volt a dési református egyház
szótora, egészen 1918-ig, a
a kolozsvári belvárosi egy-
elkésze lön. E rendkívüli
sztelletéssel akarta az egyház-
g leróni háláját hűséges
ora iránt, ki a maradandó
sok egész sorával tette em-
tessé dési működését.
cs hét, amikor ne hallanánk
abb és újabb harangszente-
nnepegekről. Mindig öröm-
dunk helyet az ezekről szóló
nak lapunk hasábjain, hiszen
en ilyen ünnep felemelő,
jele a romániai magyarság
arásának. Szinte csodával
s, hogy az iskolák fenntar-
viselt terhek mellett még
te is jut sok nyomorúsággal
dó népünk áldozatából. Hogy
református egyház harang-
léséről a szokottnál ünne-
ebb formák között emlékez-
meg, arra az indítást egy-
adta, hogy ez az ünnepség
dokumentálta, hogy egy
akarattal mily könnyű le-

dönteni azokat a válaszfalakat,
melyeket a felekezeti és nyelvi
különbségek az ember és ember
közé állítanak, másfelől pedig
szükségesnek tartottuk megőroki-
teni Dés példáját azért, hogy a

mai hálátlannak nevezett világban
bizonyosságául szolgáljon annak,
hogy a mi népünk nem feledi el
azokat, akik egész lélekkel szolgál-
nak neki.

Dr. Gönczy Lajos.

Lesz-e lelki megnyugvás?

Az imperium változás óta sok
keserves szenvedésen ment ke-
resztül a magyarság, de annyira
fájóan egészen a szive mélyéig
egy igazságtalanság sem érintette,
mint az iskolák ügye. — Nem is
csoda az, hiszen jövődő műve-
lődéséről, ősi nemzeti jellege meg-
őrzéséről és reménysége, hite
megalapozójáról, az ifjúságáról
van szó.

Sok szó esett már arról a két
hirhedt rendeletről, melyet Anghe-
lescu közoktatásügyi miniszter
még 1923-ban adott ki s mellyel
sikerült a kisebbségek lelki nyu-
galmát és békéjét tökéletesen fel-
dúlnia. Most a miniszteri intézke-
déseket törvényesíteni akarván, a
tavasz folyamán benyújtotta a ma-
gánoktatásról szóló törvényjavas-
latát.

Ez a törvényjavaslat durva tá-
madás volt a kisebbségek isko-
lái önkormányzati jogai ellen.
Hogy arról a gondolkozásmódról,
melyből a javaslat fogant, némi
fogalmat nyujtsunk, elég csak arra
rámutatni, hogy egyáltalában nem
ismeri és nem ismeri el a sok
száz éves multú erdélyi felekezeti
iskolákat, melyek Erdély szabad-
elvű szellemmel telített kulturáját
megteremtették s melyekről a ro-
mán nemzet büszkesége, a román
tudomány külföldön is híres kép-
viselője: Jorga egyetemi tanár,
a napokban mint pótolhatatlan er-
kölcsei értékekről olyan nagy tisz-
telettel és meleg elismeréssel nyi-
latkozott.

A kisebbségek első pillanatra
megdöbbenek e vakmerő táma-
dásra. S minthogy Anghelescu mi-
niszter kimondotta a törvényja-
vaslatra a sürgősséget, nehogy a

magyarság befejezett tények elé
állíttassék, a három magyar egy-
ház vezetősége összehívta ugyan-
azon napra — május 14-ére —
ebben az egyetlen egy tárgyban
legfőbb törvényhozó képviselőt,
amely egyhangulag tiltakozott a
törvényjavaslat jogfosztó intézke-
dései ellen s felhatalmazta az igaz-
gató tanácsokat, hogy a fenyegető
nemzeti kulturális veszedelem el-
hárítása érdekében forduljanak pa-
naszukkál a genfi Nemzetek Szö-
vetségéhez.

A panasz tehát Genfbe jutott,
de egyelőre nem került tárgyalás
alá a szeptemberi időszakban.
Valaminek azonban történni kel-
lett, mert amitől eddig mereven
elzárkózott Anghelescu, most kész-
nek nyilatkozott az egyházak kép-
viselőivel a tárgyalások felvételére.
November első napjaiban hosszú
tárgyalások folytak, melyeknek
eredményei és megállapodásai
csak e napokban közöltettek.
Közben a javaslat, melyet a sze-
nátus a tavasszal már letárgyalt
és elfogadott, beterjesztetett az
országgyűlés elé.

Az „engedmények“ közzététel-
tek, sőt a református és unitárius
egyházak képviselője már ki-
jelentette véleményét ezekre vo-
natkozóan. Megállapították, hogy
az eredeti javaslattal szemben a
törvényjavaslat egynehány nem
jelentéktelen módosítást tartalmaz.
De sajnálattal mutatnak rá, hogy
az egyházak és a miniszter kö-
zött *épen az ősi önkormányzathól
folyó és a kisebbségi szerződés-
ben is biztosított iskolai jogok
tekintetében elvi eltérések és kü-
lönbségek vannak.* Így főként is-
koláinkban nyelvünk szabad hasz-

Sz. a magyarság sorsát tekintsük, ahhoz közel kétmilliónyi magyar elvű embert csatoltak. Körülbelül ötmilliónyi magyar lélek lakik Csehszlovákiában, nem sokkal kevesebb német nyelvű lakosokkal. Hasonló a sorsa a magyarországiaknak is. Csehszlovákiában körülbelül négy milliónyi német ajkú polgár él. Lengyelországban viszont csak a magyarok és kisoroszok élnek nagy számban. A súlyos feltételű békeszerzők azonban, hogy valamelyest megvédjék az igazságtalanságokat, közzé tették az új államalakulatokat, hogy megvédjék a kisebbségek jogait, és megvédjék a kisebbségek jogait.

On. et a békeszerződésekben lefelelőket a legtöbb országban beiktatták be. A nemzetközi megállapodások kijátszásával a legtöbb nemzetiség megakarták fojtani a kisebbségek jogait, és iskoláikat bezárták s mindegyiket a kisebbségek ellenében kezelték. A kisebbségek azonban nem engedték meg, hogy az általuk szerzett jogokat a kormányok feladni. A különböző kormányokhoz felterjesztések nem jártak megelégedéssel, közvetlenül a Genfi Nemzetközi Népszövetséghez fordultak. Ezenkívül egy ugyanezen nemzetközi kisebbségi konferenciát tartottak néhány hónappal ezelőtt Genfben, amelyen csaknem minden részből megjelentek a kisebbségre kárhözhatott nemzetek képviselői. Itt néhány napos tárgyalás után készült egy memorandum, amelyben felsorolták összes kisebbséget és azt a Népszövetség feladataira, hogy a lehető leggyorsabban orvosolják bajait. A Népszövetség összesítő tanácsa újra foglalkozott a kisebbségek panaszával s rendelkezett arról, hogy igazságot fog szolgáltatni nekik.

Korunk hősei

Tamás Lajos.

Fajunknak és egyházainknak mai nehéz helyzetében odaadó, tántoríthatatlan, megalkuvást nem ismerő egyénekre van szükségük. Olyan egyénekre, akik sziklaszilárdan állanak azon a posztponon, ahová őket az isteni gondviselés kijelöltte.

Ilyen tiszteletreméltó egyén Tamás Lajos, a székelyudvarhelyi róm. kath. egyházközség megyebírája, aki ezt a tisztséget immár több mint huszonöt év óta viseli páráltan buzgósággal. Mindengondolatja az volt és az ma is, hogy miképpen használhat legjobbat egyháznak, hogyan adhat példát másoknak is a faji és vallási kötelességek igazi önzetlen teljesítésére. Amellett, hogy megyebírói kötelességét huszonöt éven át példaadóan teljesítette, idejét egyháznak szentelte, az áldozatoktól sem riadt vissza. A plébániai templom számára annak idején márványoltárt

készíttetett s a ferencrendiek templomára is áldozott úgy, hogy a rendtartományt őt érdemei elismeréséül konfraterré nevezte ki. Az egyházi téren szerzett érdemei nem kerültek el Majláth püspök figyelmét sem, aki szép és ritka kitüntetésben részesítette, amideg egy magas érdemkeresztet adományozott neki, amit az egyháztanácsosok jelenlétében Pál István prelátus szép beszéd kíséretében nyújtott át neki. Ő ezt azzal hálálta meg, hogy a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumhoz 25 éves jubileuma emlékére 8000 leus jutalmi alapítványt tett. Az egyházi járulékok beszedése körül, amikor még népünk nehezen barátkozott meg az egyházi adózás gondolatával, agitációjával, rábeszélésével szintén nagy érdemeket szerzett.

A főpásztori kitüntetésben részesült tevékeny megyebíró jelenleg 70 éves,

Örökösszen lapunkban!

**Értokhirdetésre kilencven-
öt évvel ezelőtt jelentkezett
a lapunkban.**

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésszövetet.

Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u 4.).

de magas kora ellenére is fiatalos lelkesedéssel és örömmel végzi magasztos kötelességét úgy, hogy mindenkinek példányképpül szolgálhat.

HIREK

Barabás Béla 70 éves. Folyó hó 12-én ünnepelte Arad városa ősz politikusának, a közéleti tevékenységéről országsszerte ismert Barabás Bélának hetvenedik születésnapját. Legutóbbi ténykedése az aradi szobroknak, mint magyar történelmi műemlékeknek kiadatásánál ért el jelentős sikert.

Előfizetőinkhez. Sok panaszt kapunk lapunk elkallódása, vagy késedelmes kézbesítése miatt. A szétküldés rendszeren folyik és így minden valószínűség szerint utközben vész el, vagy kerül illetéktelen kézbe. Kérjük olvasóinkat, hogy panaszukkal az illető postahivatalt is keressék fel, ahol talán sikerülni fog a baj okának felderítése. Továbbá is kérjük, közöljék velünk, ha valamelyik szám kimarad, hogy pótlólag megküldhessük.

Postacsomagok címzése. A posta és táviratigazgatóság elrendelte, hogy csakis azokat a postai küldeményeket továbbítsák, amelyeken a rendeltetési helyen kívül az utolsó posta és megye is fel van tüntetve. Hiányosan címzett postacsomagok késedelmes kézbesítésért, téves irányításáért ezután a posta nem vállal felelőséget.

Aki nem élt hiába. A világ egyik leggazdagabb emberének, az amerikai D. Rockefellernek jótékonyágát megszámlálhatatlan tudományos intézet, kórház és más nemes célt szolgáló alapítvány hirdeti. Legutóbb Magyarország részére adományozott negyedmillió dollárból létesítenek Budapesten mintaszerű Egészségügyi Intézetet. De a fia messze esett a fájától. Ahelyett, hogy apja áldásos működését folytatná, az összehalmozott kincsekből fényűző, pazarló életmódot folytat, az így eldorbézolt vagyonokból semmit sem juttat jótékonycélokra. Könnyen ki lehet találni, ki volt nagyobb hasznára az emberiségnek: a földi jókban dúskáló, esztelenül költséges millárdos fiu, vagy az adakozásban fáradhatatlan apja, aki beéri vacsorára langyos tej mellett pirított kenyérral és legnagyobb örömet leli a falu gyermekeivel való eljátszásban.

Hálás köszönet. Bángi János diárok állami iskolai tanító annak idején könyörületese emberek segítségével nevelkedett odáig, hogy most a diárok állami iskolában végezheti népnevelői feladatát. Amde különös módon hálálja meg a jó emberek szívességét. Történt

ugyanis, hogy iskolásgyerekekkel haladt végig Orosz András üzlete előtt. A 62 éves kereskedő rászólt egyik kislány ismerősére, hogy illene köszönni, ha magyarul nem is, legalább románul, „oláhul“. Több se kellett Bánginak, ezért az idősebb emberek-nél nehezen leszokható „oláh“ kifejezésért a csendőrségen följelentette Oroszt, akin néhány órával később az orvosi megállapítás derékszíjtól eredő és tíz napra gyógyuló sérüléseket igazolt, nem számítva a lelki izgalmakat, amit a közbecsült öreg polgárnak át kellett élnie.

Rokkantak és nyugdíjasok figyelmébe. Mult számunkban felsoroltuk azokat az okmányokat, melyek a nyugdíj folyósításnál elkerülhetetlenül szükségesek. Most a következőkre hívjuk fel a nyugdíjasok figyelmét: 1. Aki nyugdíjigát az igénylési jog bekövetkezését követő 5 éven belül nem érvényesíti, jogát egyszersmindenkorra elveszti. 2. Aki nyugdíját, amely részére kiutaltatott, 12 egymásután következő hónapon át elmulasztja felvenni, annak a nyugdíját a pénzügyigazgatóság az utolsó felvétel hónapjának végével beszünteti és csak akkor folyósítja újból, ha az illető kéri és csakis a kérést követő hó elsejétől, elvesztvén a fel nem vett nyugdíjösszegekhez való jogát. 3. Ugyanazon elbánásban részesülnek azok az örökösök, akik a nyugdíjas halálát követő 12 hónapon belül elmulasztották az elhalt által fel nem vett nyugdíjrészesleteket kérni. A rokkantakat, hadiözvegyeket és árvákat illetőleg jelezzük, hogy mindazoknak, akiknek kezében áll a de pensie van (utalvány a jog elismerését és megállapítását illetőleg a katonai hatóságtól), akár pedig titul de ajutor, amelyre azonban még nyugdíjat nem kaptak, jelentkezzenek ezzel az irással a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályában, hogy a megállapított nyugdíj felvételéhez a fizetési könyvet megkaphassák és nyugdíjukat felvehessék.

Nagy idők tanuja. Sinkovics Gábor székelyudvarhelyi lakos a napokban hunyt el száz éves korában. A megboldogult veterán résztvevett az 1848-as és az 1866-os háborúkban.

Uj évben lesz csak igazán nagy hideg. A rendkívüli hidegekkel kapcsolatban sok időjósítás hangzik. A tudománytalan találgatások közül kiemelkedik dr. Szádeczky Gyula volt kolozsvári egyetemi tanárnak az időjárás alakulásához való hozzászólása. A magyar tudós a következőket mondta:

— A hosszú esztendők óta nem tapasztalt hideget egy északnyugati irányból jött hatalmas sarki légáramlat okozta. A legnagyobb hideg Kolozs-

váron hétfőn, dec. 7-én volt — 15 Reaumur szerint. Celsius vagy Fahrenheit szerint számítva sokkal több. hideg Kolozsváron évtizedek óta volt. Szerdára a légsulymérő 4 esett s bár tízedekben folyton ingadozik, mégis tartósan enyhébb idő várható. Az enyhülés alatt a mult esztendő hidegebb napjainak hőmérséklete kell érteni. Tehát az idei tél sokkal hidegebb lesz az előző esztendőénél. A barometer 8—10 fok Reaumur körül fog ingadozni egészen február hó elsejéig, amikor újra nagy hó és óriási havazás következik, a sarkiai klímát is tulszárnyalja majd a délyi. Szerencsére nem fog tartani. Korán kezdődő, gyönyörű vaszunk lesz 1926 ban. Es a szél természetes következményeként hullámos, tikkasztóan forró nyármegyünk elébe.

Az imádság. Sándor József utóbbi parlamenti beszédéből ragadta ki a következő szép részletet. László, a vaskezü cár, Lengyelország verése után megfordult Varsóba lengyel fővárosban. Az utcán, járásában ülve megállította egy iskolás s megkérdezte tőle, hogy tudja-e magyarul a Miatyánkot? Amire a csendes orosz nyelven az imádságot. Dorát, a cár azt kérdezte tőle, hogy tudja-e az imát lengyel nyelven? letette táskáját és iróeszközeit s megköszönve, összekulcsolt kezét áhítattól átszellemült arccal megköszönve el az imát.

— Hiába csinálnak önkormányzatok, kiáltotta Sándor József, a magyar gyermek sem rosszabb a lengyel iskolásláninál, az is térdenállva, könnyes szemekkel fogja elimádkozni magyarul:

— Mi Atyánk, ki vagy a mennyben, jöjjön el a Te országod. ... Most az egyszer a liberálisok sem gunyolódtak a magyarokkal.

Korcsmák vasárnapi záróülése. Munkaügyi miniszter elrendelte az erdélyi és bánági falvak korcsmákát vasárnap és a többi ünnepnapokon egész nap zárva tartani.

Csúzt, köszvényt és minden eredő fájdalmakat azonnal meggyógyítja a valódi DIANA sósborsóval való bedörzsölés.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen. jobban a valódi Réthy féle pempő kórka. Mindenütt kapható. Működés.

ünnepi mozgalomok.

Harangszentelés Abásfalván. November 15-én az unitáriusok által lakott gyűri fekvésű Nagy-Homorod mellett Abásfalván lélekemelő ünnepélyes le. Ünnepi érzelmek töltötték be a számmal összegyűlt hívek lelkét. A szentelés az elárvult harang mellett megtörtént a felszentelésre váró, ujonnan beöntött 330 kgr.-os új harang. A régi harang összhangzatos bugása behatott a vidéket, hirdelve kicsinynek, szegénynek és gazdagnak egyaránt, hogy él az Isten és él az emberi alkétség is minden szép és nemes dolog iránt.

A harangszentelő ünnep délelőlt folyt a templomban, amelyet zsufolásig megtöltött a vidék összesereglett székelye. Ajtay János homoródalmási lelkész mondott imát és Bálint Ödön horodkarcsonyfalvi lelkész szíveket, lelkét betöltő gyönyörű beszédével felhangzott az új harangot. Gáspár Annuska szép énekszólója és Vári Domokos lelkész ez alkalomra irt szavai a templomi ünnepség fényét. Ezen Benedek Sándor tanító által a dalkör énekelt. Kádár Lajos lelkész felolvassa az adakozók listáját, amely a község áldozatkészességét, amely lehetővé tette, hogy a harangot Abásfalva népe 85.000 forintban megvegye.

A szentelés után bemutatásra került Kazant Antal 3 felv. „A harang” c. színműve, amelyet a közönség minávéig figyelemmel hallgatott.

A színdarab sikerét a műkedvelők is igazolták és pedig: Gergely Sándor, György Lajos, György Gábor, Irma, Szócs Ilona, Gergely Dorina, Szócs Júlia, Szabó Zsuzsa, Márton Dénes, Frinkuj Ilona, Soós Pál, Sándor, Lőrincz Ilona, Szócs László Ferenc, Benkő Mózes.

A színdarab reggelig tartó szép magyar nyelvű előadás mellett táncraperdült a vidék fiataljai, méltóképpen zárva be ezt az ünnepes napot, melynek rendezéséért köszönet és elismerés illeti Kádár Lajos lelkészt, Benedek Sándor tanítót, Gyula körjegyzőt és ifj. Gergely Sándor egyh. gondnokot és főleg köztudott adassék Kádár Lajosné és Benedek Sándorné urnóknak, akik fáradságot nem kímélve dolgoztak és fáradtak, hogy a színdarab előadásával emlékeztessék a népet a vidéknek és saját jövőjének ezt a napot.

MEZŐGAZDASÁG.

Disznózsír helyes kisütése és a szalonna megavasodása.

Az alábbi kérdés érkezett hozzánk: Már több év óta a disznózsírunk és szalonnánk megavasodik és megsárgul. Mi lehet ennek az oka? A Hangyaboltba most is érkezett olyan szép, fehér és jószagú zsír, amely bámulatos. Szíveskedjen tudatni, hogyan kell a zsírt kisütölni és hogy lehet egy évig is eltartani, hogy meg ne sárguljon és a jó szagát megtartsa, valamint a szalonnát is megóvni, hogy meg ne avasodjon és sárguljon.

Hangya tag.

A választ — a tárgy fontosságánál fogva külön közleményben adjuk meg az alábbiakban:

A disznózsír akkor szokott megsárgulni, (megharnulni), ha a tepertő sokáig tartja a tűzön és túlerősen kisütik. Addig kell sütni a tepertőt, míg az gyengén rozsdapiros. Ha a tepertő már barnapiros, akkor már „megég” és a zsír sem lesz hófehér, hanem kissé sötétebb színt kap.

A zsír akkor is sötétebb színűvé lesz, ha gyorsan, erős tűznél sütik ki. Ha hófehér zsírt akarunk kapni, akkor a tepertőt ne süssük sokáig, azaz ne a tüzeléssel igyekezzünk belőle a zsírt „kinyerni”, hanem a préseléssel. Így tesznek a fővárosi nagy üzemek is és ezért van a Hangya-boltokban is ilyen szép és jószagú zsír. Igaz, hogy ők megtehetik, mert nagy teperiőpréselő gépeik vannak; de a falusi háziasszony is megteheti, csak ne akarjon annyit zsírt a tepertőből olvasztással kiszedni. — Inkább hagyja meg a tepertőben a nagyobb zsírtartalmat, (kézi préseléssel ugyanis kivethet abból még sok zsírt), hogy fehérebb legyen a zsírja.

Szép fehér lesz a zsírja akkor is, ha a tepertő kisütésénél (a sütés vége felé eső időben) egy kevés tejet öntünk az edénybe (egy nagyobb 15—20 literes edénybe egy kávéscsésze tejet). A tejtől szép rózsaszínű lesz a tepertő és fehér a zsír. A tejet beöntve, még pár percig sülni hagyjuk a tepertőt, azután leszűrjük.

A zsír minőségét javíthatjuk még a hűtésnél is. A forró zsírt az edénybe téve, lassan kell lehűteni és a kihűlésig többször megkeverni. Ezáltal nem lesz kenőcsös, hanem darás (grizes), így keményebb lesz és jobban (hosszabb

ideig) eláll. Jó, ha az edény fenekére kevés hideg zsírt teszünk és arra öntjük az új forró zsírt. Ezáltal a hűtés egyenletesebb lesz és az olvadás is gyorsabb lesz.

A nagyüzemek a forró zsírt egy ideiglenes edényben hagyják lehűlni addig, míg az áttetsző forró zsír a hűlés folyamán sárgulni kezd, illetve homályossá válik. A nagyüzemekben az előmunkás reáhajtja a fülét és a kisugárzó melegség fokából és valamiféle sercegő hangból meg tudja ítélni, hogy mennyire hűlt már ki a zsír és hogy „keverhető” e? A langyos zsírt ugyan is az edénybe „bekeverik”.

Ekkor azután a zsírt átmérik abba az edénybe, amelyben elakarják raktározni. Ezen utóbbi edény fenekére egy kevés (pár maroknyi) hideg (kihűlt, fehér színű) zsírt tesznek és az áttöltött langyos zsírt kihűtés közben kézzel többször megkeverik. Az ilyen, jól sikerült zsír megfelelő raktározás mellett (szellős, hűvös helyen) hosszú ideig eláll, anélkül, hogy a legkisebb baja történnék.

A zsírt és szalonnát nem szabad sötét, dohoslevegőjű, esetleg nedves vagy meleg helyen tartani, hanem napfénytől mentes, hűvös, de szellőző helyen. (A falusi emberek kamarái rendszerint nincsenek szellőztetve és dohoslevegőjűek és ezért sárgul meg náluk hamar a szalonna és avasodik meg a zsír.)

A zsír vagy szalonna megsárgulása az avasodásnak a jele, a zsíradék ugyanis (a zsír és a szalonna is) dohos, nem szellőző, meleg vagy sötét helyen gyorsan fölbomlik, azaz a zsír a baktériumok (bacillusok) behatására szétesik glicerinre és szabad zsírsavakra, (így vajsavra, olein (olaj)-savra, palmitin-stearin-savakra stb.) Ezen zsírsavak kellemetlen szaguk és rossz ízük és ezek okozzák a zsír és szalonna rossz ízét, kellemetlen szagát és sárga színét.

Minél jobban tudnak a baktériumok a zsírhoz beférkőzni a rossz levegővel, annál hamarabb kezdődik meg a zsír „szétesése”, azaz a zsírból annál hamarabb képződnek a zsírsavak.

A zsírnak tehát nemcsak a készítése, de az eltartása is oka az avasodásnak és a megsárgulásnak.

Terményárak.

Brassó: buza 900—940, rozs 600—650, sörárpa 580—630, takarm. árpa 500—550, zab 500—520, lencse 1300—1500, szemes tengeri 480—490, bab

Ásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regata Ferdinand 12. szám alatt, het minden árcetköt a legolcsóbban szerzheti be.

MULATTATÓ

Nincs miért csüggednem.

Nincs miért csüggednem!

Aki gondot visel az égi madárra:

Engemet sem hagy el, legyek bármily

És bármilyen árva. [szegény,

Ő, a tiszta Jóság,

Nyomorultan veszni, jól tudom, nem enged,

Tévelygő utasra csillagot ragyogtat,

Fázót fölmelenget.

Betakar szárnyával,

Míg fölöttem a vész vad baragja tombol,

S áldó szent kezével, ha porba roskadtam

Fölemel a porból.

Bármí történnék is:

Ő tudja, ő látja! nincs miért csüggednem.

Elhagyhat mindenki, de az én Istenem

Nem hagyhat el engem!

Endrődi Sándor.

Néhány közmondás eredete.

— Irta: Lengyel Miklós dr. —

Beszélgés közben mindnyájan használunk olyan sokat, melyeknek eredetével nem vagyunk tisztában. An halljuk például az ilyen mondásokat: *Háttra van fekete leves, nem a Csáky szalmája, kitétiék a ebrudon dobták ki* stb. Bizony, kevesen tudják és kevesebben gondolkoznak rajta, honnan eredtek ezek a mondások. Pedig rendszeren érdekes történeteknek vagy szokásoknak köszönhetik eredetüket. Hát elmondom tehát néhány ilyen érdekes mondásnak.

Egy Csáky nevű főúr megengedte, hogy bi. tokairól vehessék el a szalmát és a polyvát. Jóságoságából az lett a következménye, hogy a termését sem kímélte s mindent széjjelhordták a szomszédai, amihez hozzáférhettek. Csáky szalmája azóta azt jelenti, hogy az a jószág. A *Csáky szalmája* mondás pedig figyelmeztetés azok számára, akik könnyű szerrel pusztítják a vagyonaikat.

A régi világban szokásban volt, hogy a legény ott a szűrét annál a családnál, amelyiknek a lányát akarta venni. Ha nem akarták a lányt hozzáadni, kiakasztották az ajtó elé a szűrét. Ebből tudta meg, hogy elutasították. Ma országszerte használják, hogy: *Kitétiék a szűrét.* Már nemcsak akkor mondják, ha a kérőt visszautasítják, hanem azt is teszi e mondás, hogy kidobtak valakit. Ha valakit csufosan kidobnak valahonnan, azt is szokás mondani, hogy *ebrudon dobták ki.* E mondásnak a népszerűsége az eredete. A falusi lakodalmakból az ülésekre kutyákat a jókedvű legények elriasztják. Gyakran lyukat csinálnak. Kívül rudat dugnak a lyukba s tartják. Az udvarban maradók a lyuk felé hajolnak a kutyákat. A megijedt állat ki akar ugrani, de csak a menekülésre gondol. Mikor a lyukon keresztül meglátja, a legények felkapják a rudat s az állatot felrepítik. A kedve attól, hogy visszatérjen abba a házba.

Az üléseknél hosszabban mondják ezt is: *eb ura fakó.* Ma mondják, ha valaki meg akarja az engedelmességet. A mondás igen régi. De akkor lett általánossá, amikor országgyűlésen használták. A kurucvilágban török Rákóczi Ferenc fejedelem Ónodra 1707-ben gyűlést hívott össze. A gyűlés kimondotta, hogy I. Józsefet elűzi a királynak többé. Ez azt jelentette, hogy az országgyűlés a Habsburg családot megfosztja a tróntól.

A határozat körülbelől így hangzott. „Eb ura fakó! Mai napságtól fogva József nem királyunk, inkább egy óra alatt elveszünk, sem mint örökös jobbágyországban élünk”.

Ha valaki nem hisz valamit, szokta mondani: *Tamás vagyok benne.* E mondás igen régi. Onnan ered, hogy Jézus egyszer így szólt a kételkedő tanítványához, Tamás-hoz: „Ne légy hitetlen, hanem hívő.”

Általánosan ismert mondás: *Jár kel, mint az Orbán lelke.* Eredete a következő: Egy Orbán nevű falusi jegyző meghalt. A kántor valamiért haragudott a jegyző feleségére. Éjfél tájt fehér kendőt vett magára és az Orbán háza előtt sétálgatott, hogy az asszonyt megriassza. A babonás emberek azt hitték, hogy a meghalt Orbán lelke jár vissza sírjából. Ezért mondják a pihenni nem tudó, nyugtalan emberről ma is, hogy jár-ke, mint az Orbán lelke.

Ha a leány kérést visszautasítja, azt szokták mondani: *kikosarazta.* Ennek a mondásnak az eredetét igen kevesen tudják. Állítólag onnan származott, hogy egy kosárfonónak szép leánya az elutasított kérőinek egy egy kosarat adott emlékké, hogy kiengesztelje őket.

Érdekes a története a következő mondásnak: *Megszokta, mint a cigány a verést.* Egyszer egy cigány elment a szolgabíróhoz. Kérte, hogy huzassa derekre és veressen rá néhányat. A különös kérésen igen csodálkozott a bíró. Vallatta a cigányt, nem követel-e el valamit, hogy önként jelentkezik. A cigány erősítette, hogy ártatlan s addig rimázkodott, míg a szolgabíró jól ráveretett. Jó nehány ütés után a cigány meglepődötten kelt fel a dairesről. Meg is magyarázta, miért volt szüksége a verésre. Elmondta, hogy régebben lopásból élt, természetesen nagyon gyakran büntették. Hogy ne érezze olyan nagyon az ütést, hozzászoktatta magát már gyermekkorában a botozáshoz. Néhány év óta letelepedett, becsületes életet folytat s ez a becsületes élet árt az egészségének. A teste igen megszokta a botozást. Mégegyszer megköszönte szépen az orvosnőnek s hálálkodva távozott el.

Az egész országban ismerik e mondást: Nem úgy verik nálunk a cigányt. Ennek ez a története: A beregszászi bírótól lovat lopott egyszer egy cigány. A bíró kereste a tolvajt, de sokáig nem akadt rá. Egy vásár alkalmával végre megtalálta a tolvajt. Fél kezével megragadta a lova kantárját, a másikkal botját kapta meg s verte a tolvajt. A cigány meglepődött az ütéstől s megszólalt: „Bíró uram, nem úgy verik ám nálunk a cigányt, hanem két kézzel.” Ha csak az kell — gondolta a bíró, — majd ellátom a bajodat. Azzal két kézre fogta a botot s lőten

igazában odavágott a hátára. De csak egyet, mert a szabadon hagyott lovat megsarkantyuzta a ravasz cigány s elvágatott. Soha többet hírét sem hallotta a bíró.

A mondai eredetűek közé tartozik: *elfogyott a puska-pora, mint a nagyidai cigányoknak*. A monda szerint ugyanis Nagyida várát a cigányok vitézül védelmezték a labancok ellen. Az ellenség kénytelen volt visszavonulni. Amikor már távozóban voltak, lekiabáltak a cigányok a labancokhoz: „Egy se maradt volna közületek életben, ha a puskaporunk el nem fogy!” Az ellenség — természetesen — visszafordult, megrohanta a várat, elfogta a cigányokat, akik puskapor nélkül nem védelmezheték magukat.

A régi időben voltak vidékek, ahol a lótolva a piacon büntetésből falóra ültették. A bűnösnek kellemetlen volt ez az állapot. Az emberek meg-meggunyos megjegyzéseket tettek s a tolvajnak türe s gátia kellett mindent. Némely vidéken ma is használják még: *megültették vele a falovat*. Azt értik hogy büntetésben volt már része.

Még sok, igen érdekes eredetű mondás él a nyelvben. Beszéd közben mindnyájan használjuk s nem igen törődünk eredetükkel. Ez az oka, hogy a mondásnak eredetét senki sem tudja már. De szívesen reájuk, mert változatosabbá, kedvesebbé teszik szédünket.

Tréfák

Fél a kötélről.

Egyik kis faluban meghalt a harangozó. A plébánosnak eszébe jutott, hogy jó volna erre a csekély javadalmazásu hivatalra talán a község vén cigánya is. Megkérdi hát tőle:

— Te, dádé, lennél e harangozó?

— Nem én, főúristen uram, — válaszolt a cigány. — Életemben mindig féltem a kötélről...

Ráijesztett.

Egy hervadásnak indult vén kisasszony lopáson érte a cigányt.

— Jobb lesz, ha futni enged! — szölt a cigány szemtelen vigyorgással. — Mert ha feljelent, akkor astán a tárgyaláson megkérdezik ám a kisasszonytól, hogy hány éves.

A grófi lakás hibája.

Cimbalómórákat adott egy cigány a grófi háznál.

— Szépen van e a gróf lakása berendezve? — kérdezte tőle valaki.

— Sépen-e? Csupa bársony, csupa drága sonyeg minden. Csak egy a hiba.

— Nos, mi?

— Hát ázs, hogy nincs hova köpni.

Szórakozott.

A gazdasszony jelenti a tanár urnak, hogy a tyukok nem tojnak; le kell vágni őket.

— És ez fog majd segíteni? — kérdi a tanár.

Miért hálálkodott egy pap?

Egy falu lakói — megérdemelnék, hogy nevüket pellengérré állítsuk — semmi közcélra nem akartak áldozni. A papjuk néha megpróbálkozott vele, hogy könyörületességre bírja őket, de mindig hideg, gonosz kőszivekre talált.

Egy alkalommal megint híveihez kellett fordulnia valami emberbaráti cél érdekében. — A gyülekezetben kalapját indította el, hogy mindenki bele tegye adományait. A kalap kézzel-

kézre járt s végül teljesen üresen került vissza a paphoz.

A pap ekkor üres kalapjára tekintett és így fohászkozott föl:

— Istenem, hálát adok neked, hogy ettől a gyülekezettől legalább a kalapomat visszakaptam.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek!

a) Naptárt ne tessék sürgetni, december 1-től kezdődőleg minden kérés nélkül és díj-talanul megkezdjük a kiküldést azok részére, akik előfizetésükkel 1925 dec. 31-ig rendben vannak. A naptár expedició dec. 1-től dec. 31-ig tart, ebben az időközben minden illetékes előfizetőnk kézhez kapja naptárát. Akik Kolozsváron járnak, személyesen is átvehetik.

b) Ne feledkezzenek meg előfizetőink és olvasóink az előző számokban hirdetett 2500, 2000 és 500 L-es jutalmakról. A 2500 és 500 Leus jutalom sorsolását úgy ejtjük meg, hogy a nyerők a pénzt a karácsonyi ünnepekre megkaphassák, hasonlóan szeretnők a 2000 Leus jutalommal is, ha addig a 7000-edik új előfizető beérkezik.

c) December 1-én törzkönyveinkben megkezdjük azon előfizetők folytatólagos törlését, akik 1922, 1923 vagy 1924-re is bátrálékban vannak, s bátrálékukat többszöri figyelmeztetésünk ellenére sem rendezték. Ezek már a következő lapszámot nem kapják meg. A törlés december 1-31 között egészen elintézését nyer úgy, hogy az ilyen illetéktelenek közül újévben már senki lapot nem kap.

d) Kérjük olvasóinkat, akik tőlünk utánvételt könyvet rendelnek, hogy a könyv-küldemény után az illető postahivatalnál érdeklődjenek is, mivel több küldemény visszajött azzal a jelzéssel, hogy a címzett nem kereste.

e) Miután a román helynevek sok megváltoztak, nagyon kérjük olvasóinkat, hogy levelezésükben a magyar elnevezéseket mindig tegyék oda, mert különben igazságot nem tudunk a helynéven eligazítani. Hasonlóan írják oda mindig törzsszámukat is és atalványon a pénzrendeltesét.

M. M. és M. L. Nagyenyed. Cs. J. és I. bola, K. J., Ny. I. ifj. H. P., B. S. és Sz. L. Nyáradremete, P. F. és özv. K. Szilágyzóvány, K. G. Mezőfele, Cs. D. y. telek, Sz. A. Csikszentsimon, D. B. és H. A. Kőszegremete, J. B. Kurtapal. A. Medgyes, H. J. és 5492-es Ágya, B. Blhar, D. F. és D. Gy. Sepsibükszad, Satmár, H. Gy. Szerdahely, K. R. I. Szászbuzd, K. I. és ifj. F. L. ifj. G. I., Sz. J., K. M., B. S. és Cz. F. J. B. L., M. E. K. A., N. J., V. és D. T. Óbesenyő, K. J. és K. F. bola, K. A. Csikmenaság, H. F. Brass és Gy. L.-né Bonyha, M. L. Homoródalmás, V. F. Esztelnek, P. A. Madéfalva, Sch. J. Arad, T. I. Sz. M. Homoródrmete, S. S. P.-é és P.-é Márkod.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, önzetlen támogatásukért fogadják meg tőlünket, hálánkat és köszönetünket, mivel kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

H. D. Homoródszentpál. Búiszke helyvelében lrottakra, ilyen derék gondolatokkal tele és meleg lélekkel való, hogy legközelebb közölhetünk is mit. W. F. Lemhény. Rendben N. P. Fintaháza. A téli karfiólt úgy el téllre, mint a káposzta féléket általában melyeket fejessen elakarunk frissen tartat. Erre a célra ősszel gyökerestől a karfióltöveket és pincébe homokba jük azokat. A tél folyamán kifejlődik azután a karfiól rozsája. Az eltartás módja az, hogy kűnn a kertben nyomnyl mélységű gödröt ásunk, melylyített ágyat, amelybe a karfiólt től sűrűn egymasmellé beállítjuk, felé beültetjük. A gödröt azután karólyakkal és szalmával befedjük, tetejét földdel letakarjuk, hogy a karfiólt a téll megövjük. Így eltéve nagyon jól től karfiólt eltartása. (dr. P. B.) B.

A kérdés kissé zavarosan van alanyokat ősszel vagy beültetjük a vagy ha arra nem alkalmas az idő, azzal elkéstünk, akkor az alanyokat jük téllre, hogy azután tavasszal őket. A hozatott vagy kapott cseméltalában véve be szokás vermelnl ar

...híttethetők lesznek. Mind az olyan...
 ...anikor vagy az időjárás, vagy a...
 ...pota nem engedi még meg a külte...
 ...örök elvermeljűk a csemetékét, hogy...
 ...iradjanak, és el ne fagyjanak. A be...
 ...alkalmával a kertben egy kelet-nyu...
 ...yban elhaladó árkot ásunk, amely...
 ...reles és ugyanolyan mély legyen. Az...
 ...lásott földet az északi partra dob...
 ...árok déli partját kissé rézsuttosra...
 ...hogy a bevermelendő csemetékét...
 ...egyelmesen szétteríthessük. Ezután a...
 ...t nem és fajt szerint az árok déli...
 ...gy terítjük szét és úgy hintjük be...
 ...del, hogy a gyökerek között levegő...
 ...on bent, mert ez penészesedést okoz...
 ...után az árkot behúzzuk. A cseme...
 ...ból csakis 10-20 cm-nyi darab ma...
 ...a földből és a száraz alsó része, a...
 ...az egész gyökér is a föld alá kerül...
 ...teljesen fagymentesen húzza ki a...
 ...P. B.)

Gyulafehérvár. Rendben, kérdéses...
 ...cikkét annak idején megkaptuk...
 ...tő urnál alkalmas időben közlésre...
 ...te üdvözlét és köszönet. B. A. Alsó...
 ...5. IV. 1-től hátráléka 76 Leu. B. L...
 ...csel. Kettő példányért jár 548 Leu...
 ...B. M.-né Petőfalva. Ezután címére...
 ...dkét lap, hiányzó számokat pótoluk...
 ...szönet. B. F. Barót 3898-ik számú törülve...
 ...-ik sz. alatt ezenkívül ment 2 (kettő)...
 ...1925. XII. 31-ig fizetendő 200 Leu...
 ...mot töröltük. B. S. Halmi és Cs. J...
 ...Dy. Megrendelt könyvük visszajött...
 ...vártották ki? Özv. Cs. A.-né Mező...
 ...B. VI. 1-től esedékes 227 Leu. D. F...
 ...szád. Egy órát értesítettünk ohajtá...
 ...gkapja az új is, ha az egész 100...
 ...szét befiteti. K. A. Csernáfalva. Ren...
 ...vember 13-án elment, számlaszám...
 ...tudhatjuk, hogy mi lehetett a kül...
 ...sorsa? T. I. 165. Abból hogy az álli...
 ...t a valóságnak meg nem felelő...
 ...tartalmazó nyilatkozatot alá nem írta...
 ...mű joghátrány nem érheti. Egyebek...
 ...g tekintettel arra, hogy leveléből...
 ...g a vitás területet illetőleg már egy...
 ...umot megjárt peres eljárás és egy...
 ...életi eljárás volt folyamatban és...
 ...gy állítólagos felosztási eljárás van...
 ...helyezve, ez uton a teendő lépése...
 ...eg tanácsot adni nem lehet, mert...
 ...összes elíratok gondos áttanulmá...
 ...olna szükséges. Legjobb volna eb...
 ...yben egy olyan jó nevű ügyvédhez...
 ...ki a csiki közbirtokossági ügyekben...
 ...al bír. Sz. S. feiv. Lupény, Rendben...
 ...1-ig. K. J. Kürtös. Új címét várjuk...
 ...1925. XII. 31-ig, Sch. F. Csanálos...
 ...ban minden név helyes és minden...
 ...benne van, akinek innen külön a...
 ...egy a lap, felsorolva csak az Ön...
 ...tendő 10 példány előfizetője nincs...
 ...k nevét mi nyilvántartásba nem is...
 ...k Önnel számolunk el 10 lapszám...
 ...ek 1925. dec. 31-ig rendben is van...
 ...Csikszentgyörgy. Könyvet meg...
 ...a „Csikós” nekünk sincs meg s...
 ...icsönözhetjük. B. M. Erősd. Törülve...
 ...1922. VII. 1-től 274 Leu. S. K.-né...
 ...első rendelését 8568 sz. a. számláz...
 ...Székelyderzs. A „Lege Invalizlor...
 ...váduvólór din Rázbolu” mentesíti...
 ...gyeket és rokkantakat az utadó és...
 ...sága közmunka alól.

...rs. Cikkét hangulatosnak találjuk...
 ...déseit nem látjuk olyan súlyosok...
 ...embernek nem szabad ilyesmikért...
 ...e. Gondoljon azokra, akik iftalsá...
 ...nton tonlították. Hát a felekezeti...
 ...es küzdelmet? Önnel a felekezeti...
 ...z képezt mégis tűrhető sorsa lehet...
 ...ben szívesen várjuk. V. A. Nemes

...ézésből fakadt versek, gondolát is van bennük,
 ...de kílő formájuk nem eléggé fejlett ahhoz,
 ...hogy a közlendők közé sorozhassuk.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: M. J. Géres 265, B. A. Tekerőpatak 100 (rendben 1925. XII. 31.), D. M. Várfalva 100, B. L. Kisfülpös 100 (rendben 1925. VII. 1.), F. A. Gyimesbükk 257, özv. D. L.-né Kovászna 100 (rendben 1925. XII. 31.), Z. B. Magyarbükkös 221, M. K. Barót 200 (rendben 1927 V. 1-ig), O. J. Érköbölkut 100 (rendben 1926 XII. 31.) ifj. C. A. Nagyiratos 200, F. M. Csikszépvíz 352, E. M. Gyalár 200 L. F. I. Szilnérvárija 3000, S. E. Szék 710, V. Gy. Zágón 200, R. J. Krasznabétek 200, B. L. Vajdahunyad 160, B. J. Barcaufalu 405, P. J. Gyergyóremete 220, B. L. Kiskolcs 150. M. Gy. Belényesujlak 250, L. D. Medesér 100, id. K. I. és ifj. S. I. Zalán 50 (f. évre még 50-50 Leu kell), K. D. Méréfalva 257, Sz. Gy. Csikszereda 100 (rendben 1926 III. 1-ig), T. I. Mezőveresgyháza 100, P. J. Nagymoha 410, W. J. Gilvács 1680, K. K. Hidalmás 105 Leu (rendben 1925. XII. 31-ig).

B. M. Zernest 110 (rendben 1926. XII. 31.), Z. F. Ágya 80 (rendben 1926. VII. 15), K. B. Gyulafehérvár 100 (rendben 1926. X. 15-ig), T. Y. Nagyvárad 100 (rendben 1925. XII. 31.), R. S. Pipe 100 (rendben 1926. VI. 1-ig), 5492-es szám Ágya 100 (rendben 1925. XII. 31-ig; a másik 200 Leu még nem érkezett be), K. J. Nagyvárad 200, ifj. G. J. Kóbor 450, F. J. Óbesenyő 650, K. E. Keresztvár 200, K. J. Zabola 200, Cs. F. Kovászna 100 (rendben 1925. XII. 31-ig), Sz. J. Szalacs (6667-ik sz.) 200 (rendben 1926. X. 1-ig), S. Gy. Barcaufalu 237, R. M. Székelyszombor 100 (rendben 1925. XII. 31-ig), W. B. Petrosény 191, G. J. Nagybánya 50 (rend. 1926. VI. 15-ig), P. L. Tekerőpatak 249, B. Gy. Erkörtvényes 300, G. G. Petrosény 286, L. A. Beszterce 100 (Makkai könyve 40 L), T. A. Cegőtelke 283, Sz. B. Magyarberettye 300, S. B. Kismajtény 100, Sz. K. Nagysolymos 200, B. P. és T. G. Böggöz 200, F. L. Zilah 50 (rendben 1926. V. 1-ig), K. A. Kálnok 200 (rendben 1925. XII. 31-ig), K. J. Torockó 402 (rendben 1926. XII. 31-ig), Gy. M. Tekerőpatak 369, H. F. Vadász 300, B. B. Mezőujlak 200, B. J. Kettősmező 30, U. J. Gyulafehérvár 100, P. K. Csikmenaság 150, M. F. Ömböd 875, H. Á. Kisiratos 40, K. J. Zabola 200, J. D. Homoródszentpéter 400, K. A. Ömböd 300, Sz. M. Székelymuzsna 280 (Sz. S. 1925. XII. 31-ig, Sz. M. 1926. VII. 1-ig rendben), D. J. Józsefszállás 400, K. J. Oklánd 300 (rendben 1925. XII. 31-ig, könyv elment).

Ka ácsnyra legszebb ajándék a könyv. Karácsonyra minden öntudatos magyar ember könyvet vegyen ajándékba! Olvasóinknak ajánljuk az aábbi könyveket: a Magyar Nép könyvtárának füzetei köive egyes szám ára 30 L. Kettős szám ára 40 L. azonkívül 4-7 éves gyermekeknek való képes könyvek — — — 30-180 L ig 5-10 éves gyermekeknek való mesés könyvek — — — 20-150 L ig 7-10 éves gyermekeknek való mesés könyvek — — — 50-150 L ig serdültebb ifjúságnak ifj. iratok — — — 25-200 L ig. E könyvek nagy választékban kaphatók a Minerva könyvkereskedésében Kolozsvárt. Ugyanott karácsonyfa díszek is beszerezhetőek. Megrendeléseket kiadóhivatalunk is továbbít. Portómentes zétküldés.

**Köhögésnél,
hurutnál
tüdőgyengéségnél**

enyhülést és gyógyulást
étvágyat és erőt hoz a

S I R O M A L T,

melynek gyógy-
anyagait a világ
legelső és legki-
tűnőbb orvosai
rendelik.

Minden gyógy-
szertárban
kapható.

Kérjen oktató
füzetet, tüdő-
gyengéségnben
szenvedők
számára.

„GER” Krayer Laboratoriumtól Timisoara sz.

Déri Árpád

magkereskedése.

CLUJ, Strada Regina Maria 10.

~~~~~

Ajánlja németországi
és hollandiai garantált
fajazonos, tiszta és
csiraképes konyha-
kerti-, virág-, és
gazdasági magvait.

~~~~~

Déri Árpád gazdasági szaktanács-
adója dr. Páter Béla tb. gazd.
akad. igazgató, aki szakkérdések-
ben a gazdaközönség rendelke-
zésére áll.

Árjegyzéket portómentesen küld.

~~~~~

Apróhirdetések.

Elemi iskolai értesítő könyvecske román magyar nyelven hét osztály számára kapható a Minerva Rt. nál Cluj—Kolozsvár.

Ványolás, festés, préselésre posztó végeket átvész *Honvéd-utcai posztógyár 118 szám.*

Cipészek szaklapja megrendelhető *Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Paia 87.*

Hangverseny-cimbalom, Mogyorossy gyártmány, majdnem új, gazdag dalgyűjteménnyel eladó. Cim: *Bede Árpád Illyefalva, Háromszék m.*

Idősebb úri leány, igazi gazdaszszony, gazdasszonyi, vagy anyahelyet tesi állást keres, vidékre is elmegy. *Cim a kiadóban.*

Intelligensebb iparos, 28 éves, nős, pályát óhajt változtatni. Állandó alkalmazást vállalna *uradalomban, gyárban felügyelői, raktárnoki vagy ehhez hasonló más minőségben, a román nyelvet is bírja.* legjobb ajánlólevelekkel rendelkezik. Szíves megkeresést „*Új élet*” jellegére lapunk kiadóhivatalába kér.

A Betyár kendője teljesen kifogyott, többé tehát ne tessék rendelni.

Máv. 18 lóerős szívógázmotor. jó állapotban eladó, üzemben megtekinthető, malom és cséplőgép hajtására alkalmas. *Gaál Péter Kolozskorpád, u. p. Apahtda.*

Dombria

posztógyár.

Készít és elad vagy mosott gyapjuval becserél

valódi homespun

úri és női divatszöveteket

Ugyanotti posztókészítést és festést, gyapjufonást elvállal.

Cluj—Kolozsvár,

Cal. Decebal (Rudolf út) 22.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésrel

UNDERWOOD

A kis
írógép 3½ kg.

Irodal-
utaszást- és
magán-
használatra.

6 és fél dollár-
havi részlettel

Díjtalan
bemutató
országszerte

Prospectust szívesen küld:

BUREAU „HERMES” IRODA
Cluj—Kolozsvár, Str. Radu (Bocskay-u.) 4. sz.

UNDERWOOD

író-, másoló-, sokszorosító- és számoló-
gép gyári képviselője.

Távíratl cím: Hermes Cluj, — Telefon: 11-01.

A Cluj—Kolozsvárt 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiaállításán aranyéremmel kitüntetve

Fél kg. gyapjú, vagy két kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól.

DISTOL

biztosan meggyógyítja mételegy-kóros juhait és szarvasmarháit!

DISTOL

Egyszerű a kezelés! Biztos gyógyulás!

Fólerakat:

GERGELY FERENC Utóda

drogériájában

Cluj—Kolozsvár.

Költségkimelés szempontjából tessék a gyógyszerárakhoz fordulni.

Kapható: R. Mosse 1668

Hagyrománia összes gyógyszerárakban.

Babós és Társa vaskereshedő Regina Maria 21. sz.

Mindenemű vasáru cikkek legelőnyösebb beszerzési forrás. Fűtő és főzőkemencék nagy választékban. Dusan felszerelt konyhaberendezési osztály.

Kolozsvári Takarékpénztár Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii

(volt Mátyás Király-tér)

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Bécsben, Bicskászentmihályban, Győrfehérváron és Károlyvárosban. Alkalmazásai: Alsófehérvármegyei Bank és Takarékpénztár R.-T. Magyar Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áranyraktárral a vasúti állomás mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezárat, utalásokat teljesít. — Mindenféle banki üzletet előnyösen végez. — Befejező engedélyezett devizahely!

„Amper

Égőtulajdonos: Székelyhelyi Gépgyár
Általános műszaki vállalat
Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii

Vállal mindennemű villamos és vízmunkát, valamint villamos gépjavításokat. Önálló működő csengőredukáló-egységű árusítója.

Költségvetés díjmentesen

A LEGIZLÉSESEBB NYELVTANVÁNYOK A „MINER KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK CLUJ, STR. BARON L. POJÁR

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.